

A dramatic coastal scene featuring a lighthouse on a rocky cliff under a stormy sky. The lighthouse is white with a red band. The foreground shows waves crashing against a stone wall, creating white foam. The sky is dark and overcast.

KONSESJONSSYSTEMET: TILDELING, GODKJENNING, SAMTYKKE

*- Hvilken betydning har konsesjonssystemet for sikker
petroleumsvirksomhet?*

INNLEDNING

- Konsesjonssystemet
 - » Staten eier petroleumsressursene
 - » Tildeling av utvinningstillatelser
 - Private parter gis en rett til å lete etter og utvinne statens petroleum
 - » Godkjenninger/samtykker til ulike skritt i virksomheten
 - Leteboring
 - Utbygging
 - Drift
 - Avslutning
- Sammenligning med næringer uten konsesjonssystem
- Forhold til funksjonelt regelverk og påseplikten

REGULATORISKE RAMMER FOR HMS

- De regulatoriske rammene for sikkerhet i petroleumsvirksomhet kan sies å bestå av tre hovedpilarer:
 1. Krav til sikkerhetstiltak ved utøvelse av petroleumsvirksomhet
 2. Krav til selskapenes interne styringssystem for å håndtere sikkerhet
 3. Statlig styring og kontroll av (at selskapene ivaretar) sikkerheten
- Statlig styring og kontroll:
 1. Utforming av regelverk
 2. Konsesjonssystemet: Tildelinger, godkjenninger, samtykker
 3. Tilsyn
 4. Sanksjoner

HENSYN TIL SIKKERHET VED TILDELING AV UTVINNINGSTILLATELSER

- Rettslig ramme:
 - » Konesjonsdirektivet
 - » Petroleumsloven § 3-3
 - » Petroleumsforskriften § 10, jf. § 11 andre ledd
- Myndighetene tildeler til grupper av selskaper
- Utpeker en operatør
- Tildeling baseres blant annet på søkerens «tekniske kompetanse» - i dette ligger også et krav om HMS-kompetanse som kan bidra til å styrke sikkerheten på norsk sokkel.
 - » Kan legges vekt på «at søker har utvist manglende ansvarlighet som rettighetshaver».
 - » Kan legges vekt på «miljøvern», «anleggenes og arbeidstakers sikkerhet».

HENSYN TIL SIKKERHET VED TILDELING AV UTVINNINGSTILLATELSER, FORT.

- Utlysningsteksten for TFO/konsesjonsrunde
- Standardvilkår i utvinningstillatelsene om HMS:

«For å møte alle typer utfordringer uavhengig av naturgitte og operasjonelle forhold, har myndighetene i samarbeid med partene i arbeidslivet og næringen utviklet et omfattende HMS-regelverk som stiller krav til sikkerhet og styring. For å sikre forsvarlig petroleumsvirksomhet er det viktig at relevante operasjonelle usikkerhets- og risikofaktorer er godt forstått og ivaretatt før leteboring og utbygging skjer.»

HENSYN TIL SIKKERHET VED OVERDRAGELSER OG OPERATØRSKIFTE

- Myndighetene skal samtykke til endringer i rettighetshavergruppen og godkjenne skifte av operatør ut fra hensyn til blant annet sikkerhet.
- Rettslige rammer
 - » Samtykke petroleumsloven § 10-12
 - » Godkjennelse etter petroleumsloven § 3-7
- Ved samtykke til overdragelser vil departementet vurdere overtakende part etter tilsvarende kriterier som for tildeling av utvinningstillatelser.

HENSYN TIL SIKKERHET VED BEHANDLING AV PUD OG PAD

- Rettslige rammer:
 - » Petroleumsloven § 4-2 og § 4-3
 - » Rammeforskriften § 27
 - » PUD og PAD veileder
- Rammeforskriften § 27 stiller krav til at plan for utbygging og drift av en forekomst (PUD) eller plan for anlegg og drift av en innretning (PAD) inneholder redegjørelse og dokumentasjon for styring og kontroll av sikkerhetsrisiko.
- Sikkerhetshensyn står sentralt i myndighetenes vurdering av søknad om godkjenning av PUD og PAD.

HENSYN TIL SIKKERHET VED SAMTYKKEKRAV TIL AKTIVITETER

- Rettslig ramme:
 - » Styringsforskriften § 25 og § 26 (Ptil)
 - » Rammeforskriften § 25 (Samsvarsuttalelse)
- Operatøren må innhente samtykke fra Ptil før sentrale aktiviteter gjennomføres:
 - » undersøkelser hvor det bores dypere enn 200 meter under sjøbunnen
 - » før gjennomføring av leteboringer
 - » før gjennomføring av bemannede undervannsoperasjoner
 - » før innretning eller deler av den tas i bruk
 - » før utforming av større ombygginger eller endring av bruksformål
 - » før bruk av ein innretning ut over fastsatt levetid
 - » før disponering/fjerning/flytting av en innretning
 - » før fjerning eller endring av bruk av et fartøy som har vesentlig sikkerhetsmessig funksjon
- Samtykke baseres på forpliktende søknadsdokument vedrørende overholdelse av sikkerhetskrav.
 - » Legges til grunn for senere tilsyn.

REFLEKSJONER

- Konsesjonssystemet er basert på krav til tillatelser, samtykker eller godkjenninger («konsesjoner») fra myndighetene for alle sentrale aktiviteter i alle faser av petroleumsvirksomheten.
- Hensynet til sikkerhet står sentralt i hjemler for slike konsesjoner.
- Innebærer at myndighetene kan nekte konsesjoner hvis hensyn til sikkerhet ikke er tilstrekkelig ivaretatt, eller stille vilkår som sikrer at sikkerhetsnivået er tilstrekkelig.
 - » Vilkår kan tilpasses den enkelte situasjon i større grad enn ordinære regler.
- Brudd på forutsetningene/vilkår for konsesjonene danner grunnlag for sanksjoner og kan få betydning for nye tillatelser/tildelinger.
- Konsesjonssystemet er dermed et viktig styringsredskap som komplementerer tilsyns- og sanksjonsmyndighet.